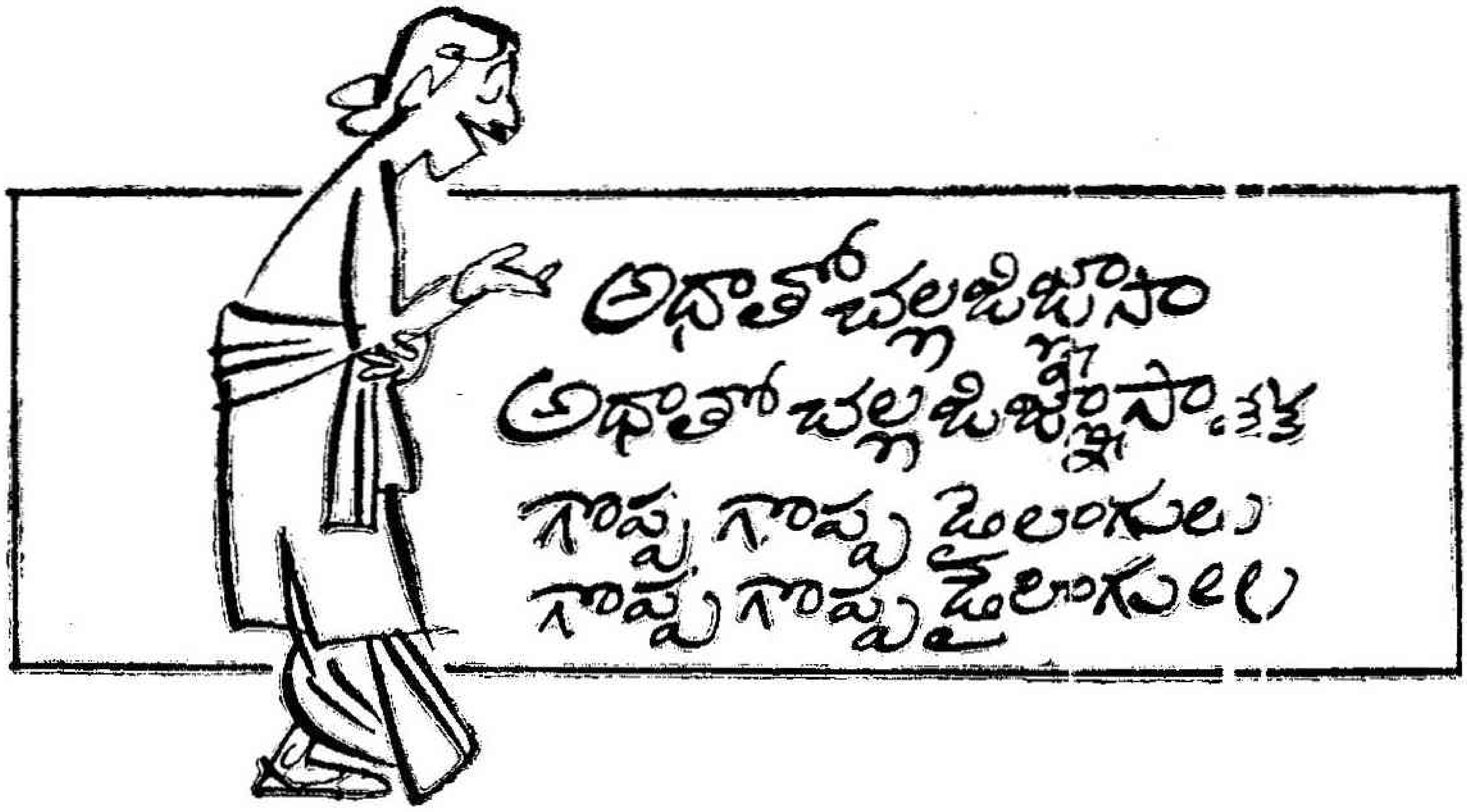

అయ్యా వెయ్యేల, మొన్నీమధ్య నా బైస్కో. పదే విటి చెప్మా—అందులో ఆయొక్క నారదుల వారూ ముక్కోటి దేవతలూ విష్ణుమూర్తితో అన్నట్టుగా చల్ల కొచ్చి ముంత దాచనేల. వచ్చినపని చెబుతా... చెబుతా. చెబుతా యూవన్నారూ నారదులవారికి విష్ణుమూర్తి ఇంటికి చల్లకెళ్ళడం రివాజా? అంటారా. చెబుతా చెబుతా. ఇది చాలా లోతైన విషయం. లేదా పైవాడి గొడవ కాబట్టి ఎత్తైన విషయం అనుకుందాం. తొందరపడకండి. ఇందులో ఓ పెద్ద ప్రశ్నోపనిషత్తు ఉంది. విష్ణుమూర్తికి చల్లపొయ్యడం రివాజా? విష్ణువుదగ్గరే కొనడం రివాజా?

ఇలా ఎన్నో. ముందు మనం తెల్సుకోవలసింది నారదుల వారికి చల్లకోసం విష్ణుమూర్తి ఇంటికి వెళ్ళడం రివాజా, మరొహరింటికెళ్ళడం రివాజా అనేది కాదు. దానికేముంది. రోజూ రివాజుగా ఆయన చిక్కటిమజ్జిగ పోస్తానంటే ఈయన రివాజుగానే వెళ్ళి తెచ్చుకోవచ్చు. బ్రాహ్మడా ఈ పూట చల్లకుండ పిల్లి పడదోసినట్టుందయ్యాఅనో, తోడుకోలేదనో, లేదా యాదమరచి పొరుగింటి చల్ల అనుకుని నేనే దాహం పుచ్చేసుగున్నానయ్యా అనో ఆయన చెబితే అప్పుడు మరోయింటికి పోతాడు. లేదా రోజువిడిచి రోజు ఒక్కొక్క ఇంటికో, , రోజూ ఓ కొంపకో పోతాడు. దానిదేముంది.

ఆయన బ్రహ్మచారిగదా.కొంపలో 'తోడా?పాడా?' అంచేత ఎక్కడో అక్కడ నుంతెడు చల్ల తెచ్చుకోక తప్పదు. ఇహపోతే అసలు నారదులవారు ఆయొక్క దేవతలూ మరి దేవతలుగదా—అనగా మానవులు కార్గదా. మరి అట్టివారు వణ్ణంలో చల్లపోసుకుంటారా? దానికోసం ఒహరింటికి ముంతపట్టుకు వెళ్తారా అనేది తేలాలి. చల్లకి వెళ్ళి ముంతదాస్తే గడుసుదనం లోక్యం-లోక్యంగాదు పారలోక్యం లేదా స్వర్గలోక్యం గాబోలు ఖర్మ—ఉంఛాయా అన్నది, వేరే విషయం. అది అలా వుంచండి. అలాఅంటే అక్కడకాదు. ఇంకొంచెం అసుంతా వుంచండి. అసలు నిజానికి ముంత పట్టుకు ఒకరింటి కెళ్ళక్కర లేదు నన్నడిగితే.

అందరికీ కలిసి కామన్ ధేనువుండనే ఉంది గదా. కావలసి నంత పాడి.

మనకాకావలసింది నారదుడూ వాళ్ళూ చల్ల పోసు కుంటారా అనేదే. అంచేత అథాతో చల్ల జిజ్ఞాసా... ఏం ఎందుకు పోసుకోరు? పోసుకోపోతే వేడిచెయ్యదూ? ఇదిన్నీ గాక చల్ల "దివ్య-పానీయానికి" విరుగుడు అని మనకర్హూడా అనుభవంమీద తెలిసిందే. వాళ్ళు పుచ్చుగునేదీ 'అదే' గదండి. నామొహం గాపోతే దీనికి పెద్ద లాజిక్కేమిటి. ఎంత దేవతలయినా చారో పులుసో అఘోరించాక, చివర్ని మజ్జిగోసుకోకుండా యలా లేచిపోతారు బంతిలోంచి? అసలు వారంతా వణ్ణం తించారంఛారా? అని గదూ మీ సందేహం? ఎందుకు తిన్రు? తింఛారు. కించాల క్కాంచాలు లాగేస్తారుష ఒహ పట్టు బడితే. దీనికి దాఖ లాలు ఎక్కడో ఎందుకు? ఇందాక చెప్పిన శ్లోకాల్లోనే ఇమిడ్చిపారేశారు. మళ్ళీ మన్లాంటివాళ్లు ఎన్నడూ చావ కుండా దేవత లందరిసీ అన్నపానాలు లేకుండా మాడ్చి పారెయ్యవలసిందని ఒహ విలవైనముక్క వుంది. ఇంతక న్నింకేం దాఖలా కావాలి, దేవతలకీ తిండీ తిప్పలూ వుండేవనటానికంట. అసలు మనవూ లేదా-మనవూ వాళ్ళూ ఒహాళ్ళవేగద. వారు వేలుపులైన మీకు తెర వేలుపులు. అలాకాదు, వారు యన్నటికిన్ని మానవులు కారు, మనలా తిండితిప్పలూ ఉండవు అంటారా? అనండి. వాళ్లు మానవులు కాపోయినా-మనం దేవతలంగదా. దిగి రాను దిగిరాను దివినుండి భువికి ఆవటాంటే, అయితే పట్టు

నేనే పైకి వస్తా అన్నాం... ఖగపతి యమృతము తేగా భుగభుగమని పొంగి 'చుక్క' భూమిని రాలగా అది పొగ చుట్టై జన్మించగ... అన్నాడు కవి. మనం అవి కాల్చి వారి పాయీలోకి వెళ్ళినందువల్ల అంతా యాకమై పూరుకున్నాం. అందువల్ల మన అలవాట్లు, చుట్టలూ వారికీ వుండి తీరాలి. లేకపోతే అబ్బితీరాలి. పాటలు డైలాగుల స్థాయికి దిగొచ్చినట్టు.

ఇహానివన్నీ కాదు కూడదని కొట్టి పారేసినప్పటికీన్నీ, నారదులవారికి చల్ల-ముంతల సామెతలు తెలీవని నిర్ధారణగా చెప్పిందికి వీల్లేదు. యేవంటారా—ఆయన త్రికాలజ్ఞుడు. ఆయొక్క విష్ణుమూర్తివారు రేపుగాపోతే 'మాపైనా కృష్ణావతారం ఎత్తి గొల్లవారింట నల్లపిల్లవాడై' 'చల్లటి' నవ్వులు నవ్వుతూ తిరుగుతాడని ఆయనకి ముందే తెలుసు. ఉండబట్టలేక, అందులో గుట్టు సూచనగా రామావతారం ముందరే చెప్పాలన్న ఉబలాటంకొద్దీ, నువ్వు చేయదలచుకున్న పన్నన్నీ నాకు తెలుసు లేవాయ్ అని గడుసుగా తెలియజెప్పాలన్న ఆశకొద్దీ నారదులవారు ఆ సామెత వేసుంటారు. కృష్ణావతారంలో, మరి గొల్లభామలంతా యశోదమ్మ ఇంటికి చల్లకొచ్చి అక్కడ నల్లటి అల్లరి పిల్లడినిచూసి, తల్లి చల్లతెచ్చి పోసే లోగా ఈ పిల్లాడు ఈ ముంత బద్దలుకొడితే ఏమి జేతుము దైవమా అని అది దాస్తారుగదా. ఇదీ తాత్పర్యం.

అయ్యా! చూశారా తీగ లాగితే డొంకంతా కదుల్తుంది. మీరు ఒక్క డైలాగుముక్క అడిగితే ఇంత భాగ

వతం బయటపడింది. మడిముక్కలనుకున్నారా మహాకా అనుకున్నారా? తెలుగు సినిమాలు—ముఖ్యంగా డైలాగులు థాట్ ప్రవోకింగ్ కావన్న చెవలాయ ఎవడయ్యా అంట. ఇంత విద్వద్ద్వేషిని అది రెచ్చగొట్టిందే! ఇంత ఎద్యుకేషను ఇచ్చిందే - అసలు మాట్లాడ్డవే ఎద్యుకేషననుకోండి. నాతో యవడు మాటాడినా, నేనెవడితో మాటాడినా ఏవిటో డిష్కషనంతా హైక్లాసు విషయాల మీదనే నడుస్తుంది. ఎప్పుడూ తారాపథంలోనే వుంటుంది. ఏంజేస్తాం. అదలా ఉంచండి. నేనిక్కడ లేకపోయినా ఈ యొక్క పిల్లవైనముక్క పట్టుకు వేళ్ళాడితే పామరులక్కూడా ఇంత పాండిచ్చెవూ ఠంగున అబ్బి వూరుకునేదే.

ఇది కానుకోక డైలాగుల్ని డైలాగు లాగేసుకుంటున్నారు పండితజనం. ఒకొక్క డైలాగుని ఎంతెంత మంది ఎన్నెన్ని విధాల తెగలాగి చూస్తున్నారో వీళ్ళకసలేవేనా తెలుసా అంట. ఇలా పదిమంది పరిపరివిధాల కాచి వడబోసి వస్త్రకాళితం చేసిన ముక్కలు కాబట్టే- సినిమాలు కొత్తవైనా, కథలు మారినా డైలాగుముక్కలు యవళ్ళూ మార్చ సాహసించరు. ఏదో కాస్త వ్యాఖ్యానించి చకచక పది పుస్తకాలు రాసి అమ్ముకొని పేరూ డబ్బూ బావుకుందామని కూచుని మాఘమేఘంతోనే లైఫంతా అయిపోయేట్టుందని వాపోయిన పెద్దమనిషిని ఇటు కేసొస్తే ఒక్క బుక్కుకూడా పూర్తి చెయ్యలేడు. నిజానికి లావు పాటి బుక్కుపాటి వ్యాఖ్యానాలు ఒరిజినల్ రైటరే రాసి పేర్చే

స్తాడు డైలాగు కేడా పెడా. అయినప్పటికిన్ని ఇంకా ఎంతో ఉంటుంది రాసి రాశిపోసుకుందికి.

అబ్బెబ్బె. అన్నీ అలా టీకాతాత్పర్యాలతో బట్టి పట్టి చెప్పినట్టు రాసుకుంటా వనుకుంటున్నారా? యంత మాట. అసలామాటకొస్తే టీకాతాత్పర్యాలు రాస్తామని ప్రకటించుకుంటున్నవాళ్ళేకొన్ని పెద్దమాటల గుట్టు మాటు పెట్టి దాచెయ్యడంలేదూ? అలాగే మేంవున్నూ. అవసరమైన విషయాలు ఛస్తే బయటపెట్టం. అలాచేస్తే కథాగి పోదూ. ఒక్కటిక్కెట్టు శాల్తీ కింద పడిపోతే రైలాగాలని గొలుసు లాగినట్టు, వెధవది ఒక్కడైలాగు ముక్కకోసం అని కథని ఆపిపారేస్తాంవుటండీ_ఏహో పాటలూ, కామిడీ డాన్సులూ పెట్టదలచుకున్నపుడు తప్పా? మచ్చుక్కావాలంటే మన పిక్చరులో ఓ సీను చూడండి. హీరోయిను హాల్లో కూచుని పేపరు చదువుతోంది. కారు డ్రైవరొచ్చి అటూ యిటూ తిరిగి (ఈవిణ్ణి బలాత్కరిస్తాడా? రించకపోయినా ముగుడు కిటికీ చిల్లులోంచి చూసి ఆశ్చర్యపడి లేచి చట్ట విరిగేలా అపోహపడతాడా? 20వ రీలుదాకా సస్పెన్సు)— ఏవన్నానూ - అదే అటూ యిటూ తిరిగి బీరువామీద అగ్గిపెట్టె తీసుకు చక్కాపోతాడు బీడీ కాల్చుకుందామని. హీరోయిను చూస్తుంది. నవ్వుకుంటుంది. క్లోజప్పులో— ఆ నవ్వుమీంచి కార్మికులు_శ్రమపడి పనిచేసి అలసి బీడీ కాల్చుకోవడం కమామిషు ఒక డాన్సు - అంతా ఇమాజినేషనన్నమాట లాగెయ్యొచ్చు మనకి డబ్బు సందర్భపడితే. ప్రోగ్రెసివుగా ఉంటుందికూడా_ఏం? ఆ డ్రైవరు అలా అగ్గి

పెట్టి పట్టుకుపోతాడా? తరవాత పాటులో మదరిల్లా వస్తుంది-హాల్లో అగ్గిపెట్టె వెతుకుతుంది. కనపడదు... ఆవిడ కెందు కంటారా? ... మీది బలే చురుకైన బుద్ధిస్మండీ. ఇట్టె పట్టుగున్నారు లోసుగు... దాన్ని కమ్ముకుందికి ఓ డైలాగు పెడదాంలెండి. వంటింటో అగ్గిపెట్టె పోయిందీ అని. ఇలాటివెన్ని పెడితే అన్ని మంచిది. ఎందుకంటే మనం పెట్టుకున్న కవిగారు బిజీరైటరు చూడండి. ధర్మరాజు లాటివాడు. అందరికీ ఒకే డైలాగులు రాసిస్తాడు. అందుకే అజ్ఞాతవాసం చేస్తాడనుకోండి. ఆయనకి తీరిక లేనందువల్ల దొరక్కా, చాలామంది ప్రొడ్యూసర్ డైరెక్టర్లం మేమే రాసేసుకుంటున్నాం ఆపద్ధర్మపు డైలాగులన్నీ. ఈ మధ్య ఒక ఎగ్రిమెంటు కూడా అయింది. పిక్చరులో మొత్తం డైలాగుల్లో కవిగారు స్వహస్తంతోగాని, శిష్యహస్తంతో గాని వ్రాయించి ఇచ్చినవి తీసేసి మిగతావి-అనగా మేము రాసుకున్న వాటికి మాటకణా చొప్పున లెక్కకట్టి వారి ఫీజులో మినహాయిస్తున్నాం. ఇపుడు మన పిక్చరుకి ఎగ్రిమెంటులో ఇంకో క్లాజుకూడా వుంది. డిటో డైలాగుల గురించి. అబ్బెబ్బే డిటో డైలాగులంటే క్రితం పిక్చరులో రాసినవాటికి డిటో అని కాదు. అవి ఎలాగా ఉండేవే. ఈ పిక్చర్లోనే రెండేసిమార్లొచ్చేవి. అంటే—“అమ్మమ్మా నాక్కొంచెం చింతకాయపచ్చడి వెయ్యి—క్కొంచెం చింతకాయపచ్చడి వెయ్యి” అనీ, “నేనింకావకాయ వేసుకోను సుశీ! నేనింకావకాయ వేసుకోను” అనీ ఉంటాయే అవన్నమాట. ఇపుడవి ఫాషనులెండి. మంచాంటో

మూడేసి సార్లొస్తాయి. "నీరా! నీరాకకోసం నే నెదురు చూస్తున్నాను. నే నెదురు చూస్తున్నాను. చూస్తున్నాను" ఇలా వుంటాయన్నమాట. ఈరకం వాటన్నిటికీ ఒకళ్ళే డైలాగు చొప్పున లెక్కకడతామనీ, ఇవీ కవిగారికి టైములేక, పాటువేళకి డైలాగురాక (బట్వాడా కాకలెండి) మనవేఁ రాసుకునే, లేదా ఆర్టిస్టులు సప్లయి చేసే డైలాగులకీ రేటుకట్టి ఫీజులు మినహాయిస్తాం. తరవాత్తరవాత వారు, ఫలానా గిరీశంగారు నా డైలాగులకి ఇవ్వవలసిన నాలుగువేలు ఇంతవరకూ ఇవ్వలేదు అని చెప్పుకున్నప్పుడు—అందులో ఇవి మినహాయించి మరీ మాటాడుకోవాలన్నమాట.

ఇంతకీ చెప్పొచ్చిం దేవిటి చెప్మా? అగ్గిపెట్టె సీను గదూ? అదే హీరోయిను హాల్లో కూచుంటుంది. డ్రైవరు బీరువామీద అగ్గిపెట్టె పట్టుకుపోయి బీడీ కాల్చి తెచ్చి బల్లమీద పడేసి పోతాడు. హాల్లోకి మదరిల్లా-అనగా అత్తగారు-అదే సూర్యకాంతంలెండి-వస్తుంది. ఇందాక ఇక్కడ అగ్గిపెట్టె పెట్టాను ఏదీ అంటూ..... .....ఏవంటారు? సహజత్వం లేదంటారా? దానికేముంది. ఆవిడకి చిన్నప్పటి నుంచి అగ్గిపెట్టెలు హాల్లో బీరువాలమీద దాచడం అలవాటని ముందురీళ్ళలో ఎస్టాబ్లిష్ చేస్తాం. కాపోతే ఫ్లాష్ బాక్ పెడదాం-గ్లేమరు కూడాను. కాదంటారా, చుట్ట కాల్చుకుంది కొచ్చినట్టు-అయిమీన్ మదరిల్లాకదూ. పోనీ ఫాదరిల్లా చేసేదాంలెండి-మీ యిష్టం. మీ లాజిక్కుమీద నా కెంచేతో ఒక గురి పడిపోయింది. ఏం. సరే ఫాదరిల్లా.

మామగారు. మీసాలూ కళ్ళజోడు కేసు, ఓవరుకోటు, ఆయన వస్త్రాలు చుట్టపట్టుకుని. వేరీజ్ ద మాచ్ బాక్స్? అగ్గిపెట్టేది? ఇంగ్లీషు డైలాగులు పడాల్లెండి .... పక్కనే తెలుగు పడేస్తే సరి. ఏది? అగ్గిపెట్టె వెతుకుతాడు బీరువా మీద. క్లోజ్ షాట్-అగ్గిపెట్టె లేదు. ఆయన వేలుపక్క తేలు. కుడుతుందా ... సస్పెన్స్.... కోడలు మిడ్ షాట్. కట్. మావగారి క్లోజప్. గిర్రున తిరుగుతాడు. ఏదీ అగ్గిపెట్టె అని గర్జించి-ఆడియన్స్ హడిలిపోతార్లెండి. ఐ కెన్ సీ ఇట్. జవాబుగా అగ్గిపెట్టె బల్లమీద ఉంటుంది. క్లోజ్ షాట్. మావగారు కోడల్ని చూస్తాడు. ఫుల్ షాట్ ట్రాలీ బాక్ వర్డ్ ....ఏదమ్మా అగ్గిపెట్టె అంటాడు విద్వేషపూరిత నయనాలతో, ఆర్ వాటెవరిటీజ్.

కోడలు లేస్తుంది. జారిన పైట సవరించుకుంటుంది.

"మాటాడవేం?" అని మావగారికంఠం. ఫ్రేములో ఆయనుండడులెండి. షాట్ లు ఈవిడమీద తీస్తాం. ఆవిడ ముందరే చెప్పింది. నన్ను బుక్ చేసుకుంటే, కాంట్రాక్టు కోసం తప్ప తన ఫ్రేములో ఇంకో ఆర్టిస్టు ఉండకూడదని. మిగతా వాళ్ళ డైలాగులు అవీ అవుట్ ఫీల్డులోంచి రావాలి. ఈవిడ రియాక్షను ఇస్తుందన్నమాట.

"మాటాడవేం?" మావగారికంఠం.

"అదికాదు మావగారూ?" అంటుంది కోడలు.

"ఇంత నీచానికొడిగడతావనుకోలేదు"

"మావగారూ తొందరపడుతున్నారు" అంటుంది కోడలు దీనంగా.

"తొందర ఇప్పుడేం. ఎప్పుడో పడ్డాను. నిన్నీయింటి కోడల్ని చేసుకోడమే తొందర పని"

"మావగారూ ఇది న్యాయంకాదు... కాదు"

"ఏది న్యాయమో నువ్వు నాకు చెప్పనక్కరలేదు. నీకీ యింట్లో ఏం తక్కువైందని ఇలాటి దొంగబుద్ధులు?"

"మావగారూ!"

"అవును ఇందాక బీరువామీద అగ్గిపెట్టె ఇంతలో ఎక్కడికి పోయింది... ఛీ!"

"మావగారూ నామాట వినండి....వినండి" బల్ల మీద అగ్గిపెట్టె క్లోజప్. సస్పెన్స్.

"ఫో ఈ యింటోంచి. అగ్గిపెట్టె దొంగతనంచేసి పైగా—నీమాట వినాలేం—"

"అదికాదు మావగారూ... మావగారూ"

"ఏదికాదు. అసలు నువ్వీ యింట్లోంచి పో. ఈ గుమ్మం తొక్కకు"

"మావగారూ!" క్లోజప్.

"మావాడికి మరో పెళ్ళి చేస్తాను. మరో మరో పెళ్ళి పెళ్ళి చేస్తా చేస్తా"

కట్. ఆ హాలు తాలూకు మొగలీ అజాం మార్కు కిటికీ చిల్లులోంచి రఘు చూస్తాడు ఈ దృశ్యాన్ని. అతని హృదయం దహించుకు పోతుంది... హెవీ డైలాగులు వస్తాయిలెండి....ఛీ... బాబాయి ఎంత అఘాయిత్యానికి వడిగట్టాడు? తనకి మరోమనువు చేస్తాడట. తన భార్యను...

అబ్బ... ఛిఛి.... తాను యింటలేనివేళ ఇద్దరూ ఇలా పలుకుతున్నారన్నమాట. అతను మెలితిరిగిపోతాడు.... డైలాగ్ ....కొంతసేపటికి మెలివిడి వచ్చినదారినే బయటికి వెళ్ళిపోతాడు. నేపథ్యపాట.... కట్. ఇంట్లో

"మావగారూ" అంటూ కోడలు ఆయనకాళ్ళమీద పడుతుంది. లేచి మళ్ళీ కాళ్ళమీద పడుతుంది.

"ఛీ పో. నేను నిన్ను క్షమించలేను. నేను నిన్ను క్షమించలేను" అంటుంది మావగారి పాదంపైన కంఠం.

"మావగారూ నే చెప్పేది వినండి. నాభర్తను నన్ను దూరంచెయ్యకండి. చెయ్యకండి."

మావగారు ఆమెను ఒక్కతాపుతన్ని తోసి తలుపేసి వంటింట్లోకి పోతాడు "జానే అగ్గిపెట్టెక్కడే" అంటూ. లోపలెవరూ? సూర్యకాంతం. "దాన్ని తస్సా తగిలేశారు. ఇప్పుడు వంటెవర్తి చేస్తుంది. అంట్లెవరు తోముతారు" అంటుంది. ఫాదరిల్లా నవ్వుతాడు "నోనో మైడియర్ ...డోంటెటాల్ ఫియర్ ..." అంటూ డూయెట్ తొలి చరణం ఆరంభించి డాన్సు చేస్తాడు. కామిడీ డ్యూయెట్ అన్నమాట. చూస్కోండి. రంగారావు సూర్యకాంతం గుమ్మడి సూర్యకాంతం న్యూయెస్టు కాంబినేషన్ డ్యూయెట్. దీనిమీద ఇంటర్ కట్ చేస్తూ—అనగా ఇదో చరణం—అదో చరణంగా అటు హీరోహీరోయిన్లకి నేపథ్యపాట... ఎపిడీసార్. ఎలావుంది ?

ఇంతకీ చెప్పొచ్చింది అగ్గిపెట్టె సీనుకదూ! అక్కడ డైలాగులు చూశారా! ఎంత గంభీరంగా ఆలోచనలు

రెచ్చగొట్టేవిగా ఉన్నాయో! "అదిగోనయ్యా నీ అగ్గిపెట్టె బల్లమీద. అదేం .... కనబట్టంలా!" అనేసిందనుకోండి కోడలు. గుట్టు బయటపడిపోలా? కొంప మునిగిపోలా? ఎంత డ్రామా మిస్సయిపోతాం. దానిమీద కథంతా ఆధారపడి వుంది. హీరో తూర్పుకి, హీరోయిన్ పడమటికీ పోతారు. పోయిపోయి మళ్ళీ 260 వ అథ్యాంశందగ్గిరే కలుసుకుంటారు. ....

ఎలా వున్నాయి డైలాగులు? నేనే టెంపరరీగా కంపోజు చేశాలెండి. ఇదే ఫైనలు కూడాను. కావాలంటే నేనే మొత్తం రాస్తాలెండి. దానికేం ఆల్వేజ్ ఎట్ యువర్ సర్వీస్.....

హలో! హలో హల్లో... వింటున్నారా? .... డామిట్ ఫోను పడేసిపోయాడే. వీడి తస్సాదియ్యా! వీడి తస్సాదియ్యా డామిట్ ...... డామిట్ .... మిట్ ... ట్ ....